

Spreektekst Rapport Zuidelijke Rekenkamer

Voorzitter, net als de rest van mijn collega's grote dank aan de onderzoekers van de Zuidelijke Rekenkamer. Een gedegen rapport met heldere conclusies én concrete aanbevelingen. Er is genoeg ruimte voor verbetering, maar gelukkig gaan er ook zaken goed. Bijvoorbeeld het aandeel 'onaangekondigde controles' dat hoog is, en waarmee Brabant een voorloper is.

Bij de presentatie van het rapport zei de voorzitter Sietsma, 'Dat in de politiek vaak de voorbereiding en de beleidsbepaling belangrijker zijn dan toezicht en controle'. Dhr Sietsma wilde ons meegeven dat VTH net zo belangrijk is. Een terechte opmerking, wat we allemaal goed in de oren moeten knopen. Milieubeleid is pas effectief als het land in vergunningen, en er toezicht en handhaving is.

Er ligt nu een statenvoorstel waarin wordt opgedragen alle aanbevelingen, zowel aan PS als aan GS, over te nemen. Daar kan GroenLinks mee instemmen. Echter, GS plaatst ook kanttekeningen welke zijn te vinden in de bestuurlijke reactie bij het ZRK-rapport. Deze reactie en kanttekeningen geven voor GroenLinks nog aanleiding voor een aantal vragen aan GS. Enkele belangrijke punten zijn door de collega's al benoemd. GroenLinks focust vandaag op vier onderwerpen. Namelijk: VTH gekoppeld aan doelen bescherming provinciale leefomgeving, Best Beschikbare Technieken, Wnb-vergunningen en Openbaarheid vergunningen.

1. VTH-beleid gekoppeld aan doelen provinciale leefomgeving

GS heeft aangegeven VTH te zien als '100 procent uitvoeringsbeleid, met nadruk op het in medebewind uitvoeren van rijksregels'. De ZRK vindt dit een te strikte opvatting, en GroenLinks deelt die mening. Wij zijn immers verantwoordelijk voor een goed woon- en leefklimaat, en bescherming van onze omgeving. Onze provinciale doelen, bijvoorbeeld de doelen vanuit de Brabantse Omgevingsvisie, mag daarom nadrukkelijk een rol spelen in de vergunningverlening voor risicobedrijven. Kan GS toelichten waarom zij VTH ziet als uitvoeringsbeleid van het rijk? Hebben wij geen plicht om de kwaliteit van de leefomgeving te bewaken, en te zorgen dat de optelsom van alle uitstoot van deze bedrijven nog steeds aanvaardbaar is? Graag een reactie.

Er zijn namelijk provincies die dat wel doen. Ik noem een voorbeeld, namelijk de potentieel zeer zorgwekkende stoffen. Dat zijn stoffen die de kenmerken hebben van Zeer zorgwekkende stoffen, maar nog niet de kwalificatie hebben. Bijvoorbeeld omdat de Europese Unie nog onderzoek doet. Deze lijst is er gekomen na het drama met GenX bij Chemours Dupont. Dat is een kankerverwekkende stof, heeft effecten op de lever en hoopt zich op in het lichaam. Pas in 2019 door de EU als gevaarlijke stof aangemerkt, terwijl we al enkele jaren bekend was dat het een stof was die in kleine dosis al giftig is. De provincie Zuid-Holland wil zo'n drama in de toekomst voorkomen. GS en PS hebben daarom

vastgelegd in het VTH-kader dat alle stoffen die door het rijk zijn aangemerkt als potentiële ZZS, te behandelen als ZZS. En daarmee ook strenger in te zijn in de vergunningverlening. Zo worden ernstige risico's voor de gezondheid van omwonenden en ernstige vervuiling van het leefmilieu voorkomen. Het kan dus wel, het koppelen van VTH-beleid met eigen provinciale doelstellingen.

2. *Best beschikbare technieken*

Een andere belangrijke aanbeveling is om duidelijk beleid te maken over beleidsvrijheid Best Beschikbare Technieken in vergunningverlening, en over het inzetten van maatwerkvoorschriften. Bijvoorbeeld strengere uitstoot-eisen van vervuilende stoffen als de situatie daar om vraagt. Een helder kader en duidelijk beleid is belangrijk, want daarmee kun je vervuiling van water, bodem en luchtverontreiniging voorkomen. Hoe gaat GS deze aanbeveling oppakken?

3. *Wnb-vergunningen*

Van de risicobedrijven op Moerdijk heeft 10 procent geen Wnb-vergunning, en voor 25 procent is nog niet duidelijk of ze een wnb-vergunning moeten hebben. We delen de mening van GS dat het de verantwoordelijkheid van het bedrijf is om een goede wnb-vergunning te hebben. Het is goed dat het vorig college alle bedrijven heeft aangeschreven die nog geen wnb-vergunning hebben, en dat deze procedures nu lopen. Wanneer verwacht GS dat al deze risicobedrijven een vergunning hebben? En wat zijn de consequenties als bedrijven zich niet genoeg inspanden hiervoor?

4. *Openbaarheid van vergunningen*

De ZRK kwam tot de conclusie dat veel vergunningen niet openbaar zijn. Voor omwonenden, journalisten en de politieke controle is het essentieel dat vergunningen te raadplegen zijn. Dat past in een goed systeem van checks and balances. Sterker nog: goede en toegankelijke informatievoorziening is een belangrijke basis voor onze democratie. Er wordt daarom naar de mening van GroenLinks door GS wat lichtzinnig met de aanbeveling van de ZRK omgegaan. Het wordt niet duidelijk welke verbeteringen op korte termijn zijn te verwachten. Dus daarom de vraag aan GS: Welke verbeteringen kunnen we wanneer verwachten? En is GS bereid om in gesprek te gaan met de provincie Zuid-Holland, die hierin een voortrekkersrol heeft?